

Børne Blad

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 16

18de april 1897.

23de aarg.

Gaffespæt.

Børneblad

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forstud. I pakker til en adresse paa over 5 eksplr. leveres det for 40 cents, og over 25 eksplr. for 35 cents. Alt Norge koster det 60 cents.

Penge og bestillinger, samt alt, hvad der angaar expeditionen, sendes direkte til LUTH. PUB. HOUSE, Decorah, Iowa.

Alt vedkommende redaktionen af bladet sendes til Rev. C. Wulfsberg, Decorah, Iowa.

De unge korsfarere.

(Fortsættelse.)

Kirkens magt var stor paa den tid. Paven og hans underordnede øvede et utrolig væld rundt i den kristne verden, og høi og lav frygtede for de skrækelige trusser om Guds brede hinsides graven og kirkestraffene her i livet. Den uheldige far sølte derfor ogsaa i dette øjeblik altsfor klart, at det ikke kunde være at tænke paa at hente børnene tilbage. Kirken gav dem tilladelse, ja opfordring til at drage afsted, og ligeoverfor dens magt var han afmægtig. Det svage haab, som han havde havt om at kunne faa børnene hjem igjen, forsvandt aldeles, da han stod ligeoverfor presten.

Med sænket hoved og forvilelse i hjertet blev han staaende foran pater Anselmo.

„Staa ikke der saa modløs, ridder Gerlak“, sagde presten. „Kom dog ihu, at det er en ære for et menneske at bringe Gud det bedste, man har. Vøi eder under den himmelske konges vilje; af de umyndiges mund bereder han sig lov.“

„Men er det da virkelig ogsaa Guds vilje?“ stønnede den uheldige far.

Prestens ansigt fik et mere end almindelig strengt udtryk. „Vogt eder, at I ikke ved altsfor forældrefærlighed falder i synd“, sagde han.

Et blik paa den store, sterke mands forvilede ansigt gjorde ham dog snart mildere, og han tilspøiede i en trøstende tone: „I Herrens baretægt er eders børn mere trygge end hjemme hos eder. Jeg har glædet mig over deres tro og frimodighed og har givet dem min velsignelse, før de drog hjemmefra. De tænkte paa far og mor, da de reiste og sagde: „Hils vore kjære, kjære forældre fra os og sig dem, at de endelig ikke maa være brede paa os. De had ogsaa at hilse Bertel og det fremmede barn.“

Bed disse ord kunde ikke Gerlak længere bevare fatningen. Gullende skjulte han sit ansigt mellem hænderne og jamrede: „Mine børn, mine kjære børn!“

Presten fulgte den uheldige mand ind og forlod derpaa atter borgen efter at have høst sin velsignelse over tjenerne, som havde samlet sig ude paa tunet.

Ridder Gerlak var gaaet op til sin kone og havde sat sig ved hendes seng, og her blev han siddende hele formiddagen taus og stille. Ved middagstid tog han mod til sig og fortalte med skjælvende stemme om pater Anselmos besøg. Da han skulde fortælle om den hilfen, børnene havde sendt hjem, svigtede stemmen ham. Tilslidst fik han dog frem, hvad han vilde, og skyndte sig derpaa ud paa marken.

Da han om aftenen atter kom ind, fandt han sin kone oppe og siddende paa sin vante plads ved bordet. Det var virkelig hende, som sad der; men hvor forandret hun var bleven! Hele hendes stillelse var ligesom sammensunken. Og tjenerne betragtede med medlidende blikke den blege frue, som næsten ikke rørte maden og bare sad og stirrede frem for sig med et sørgmodigt blik.

Der fulgte nu tunge dage for de uheldige forældre. Sorgjæves gjorde Bertel alt, hvad han kunde, for at trøste dem. Ingen anede, hvorledes han led, og hvorledes han gjerne vilde taale al møje og anstrengelse, hvis det havde været muligt for ham at bringe de to søstende tilbage. Han havde gjerne øjret sit hjerteblod, hvis han atter havde kunnet gjøre sin far og sin mor glade. Helvig var den eneste, som anede hans smerte, skjønt han forsøgte at skjule den for hende. Og naar han om aftenen sad hensunken i sørgmodige betragtninger istedenfor som før at græde med hende, kunde det hende, at hun satte sig os paa hans knæ og kjærlig klappede hans magre brune ansigt.

Saaledes gik sommeren glædesløs hen paa Lanburg. Arbeidet blev udført som andre aar, men der laa et tungt tryk over alle. Den forhen saa fornøjede ridder var bleven en mørk, ordnapp mand, som man helst gik afveien for.

Og fru Maria? Hun var neppe til at kjende igjen. Stille og bleg vandrede hun om i huset. Hvert skridt kostede hende besvær, og det var let at forstaa, at hun aldrig mere vilde komme sig af det slag, som havde ram-

met hende saa ubentet. Om det blot var angsten for hørnene, som gjorde hende saa syg, eller om hun var kommet tilskade, da hun styrkede bevimet om hin ulykkesdag — det vidste ingen og heller ikke hun selv. Men folkene paa borgen mente, at hendes dage snart var talte; dog bovede ingen at nævne et ord derved hverken til ridder Gerlak eller Bertel.

Høsten kom. Hestige storme rev det gule løv af træerne, regnet strømmede ned af de graa skyer, og en tung, trykkende høststemning laa over hele naturen.

En saadan høstbad var det, at fru Maria lukkede sine trætte øjne for aldrig mere at aabne dem her paa jorden. Hun havde været alvorlig syg nogle dage, og en stormfuld aften søgte ridder Gerlak sig saaledes greben af en indre uro, at han gik ind i sygeboerhuset for at høre, hvorledes det stod til.

Gamle Jutta, som sad ved sengen, gjorde tegn til ham, at han maatte gaa stille, for ikke at vække den sovende. Forsigtig nærmede han sig og bøjede sig over sin kjære hustru, som laa der saa bleg og stille paa de hvide puder, som om døden allerede havde rørt hende med sin kolde haand. En heftig angst greb med engang den ulykkelige mand. Det stod pludselig klart for ham, at hans kone ikke alene var alvorlig syg, men at hun retningsløst var dødens bytte.

Med skjælvende haand vilde han klappe det skjønne blege ansigt, mens han sagte hvistende hendes navn. Men han fik intet svar; en isnede kulde gjennembævede ham, da han berørte det blege ansigt. Han forstod, at hans elskede trofaste hustru allerede var død; hun var uden nogen døds-kamp sovnet ind saa stille og rolig, at gamle Jutta ikke havde merket det.

Hvor var der nu bleven af den solrige lykkelige paa Tanburg, som tidligere havde været saa bestinnet af lykkens solskin? Sorg og kummer havde fæstet ho der. Af den lykkelige familie var blot far og søn tilbage, og der var saa liden fortrolighed mellem dem, at de kun lidet hjalp hinanden at bære sorgen; de vandrede i stille kummer hver paa sine veie. Helvig var det eneste baand mellem dem. Hun var nu ti aar gammel; i hendes dybe blaa øjne kunde man se, at hun tidlig havde lært sorgen at kende. Hendes glade latter var forstummet; alvorlig og mere forstandig, end man i hendes alder

kunde vente, vandrede hun om i huset og hjalp til med arbeidet der, hvor hun kunde være til nogen nytte. Bedst likte hun sig, naar hun kunde saa snakke med Bertel eller Jutta om korstoget. Hun var ikke i tvil om, at Albert og Valborg forlængst havde fundet hendes bror, at de kanske allerede havde jaget tyrkerne ud af det hellige land og førte et herligt liv i Jerusalem, hvor de naturligvis ogsaa havde fundet deres far. Om vaaren vilde de sikkert komme tilbage allesammen, og da skulde Bertel blive med og se den store skjønne borg, hvor hun havde sit hjem. Hendes far vilde jage bort den onde onkel, som havde været saa slem mod dem.

Med et underligt smil pleiede Bertel at høre paa barnet. Han vilde ikke komme med nogen tvil og ødelægge hendes skjønne forhaabningsfulde drømme, og naar hun endelig vilde, at han skulde sige sin mening, sagde han som regel lidt om, at fremtiden fik vise, om hun havde ret.

Saaledes henrandt vinteren stille og ensformig for ridder Gerlak og hans ældste søn. Man søgte at saa oplysninger om barnekorstoget. Borgen laa noget affides, og nu om vinteren stod den i liden forbindelse med udenverdenen. Hvad en reisende spillemand om høsten havde kunnet fortælle om korstoget var lidet oplysende; han havde blot kunnet berete, at der var flere tusend børn, som var med, og at der i Genua havde ligget flere flibe færdige for at føre dem over til det hellige land. Hele vinteren igjennem fik man hverken paa den lille borg eller i klostret nærmere efterretninger.

Men om vaaren, da Helvig netop havde fundet den første viol, kom en reisende munk op paa borgen. Han vilde overnatte paa klostret i Mariedal, men kom træt og udmattet indom for at spørge om veien did.

Da munken havde spist og drukket, satte ridder Gerlak sig hen til ham og spurgte med en stemme, som skjald af bedøggelse:

„Høierbærdige herre, De skulde vel ikke vide noget om, hvorledes det er gaaet med barnekorstoget? To af mine børn er med paa det!“

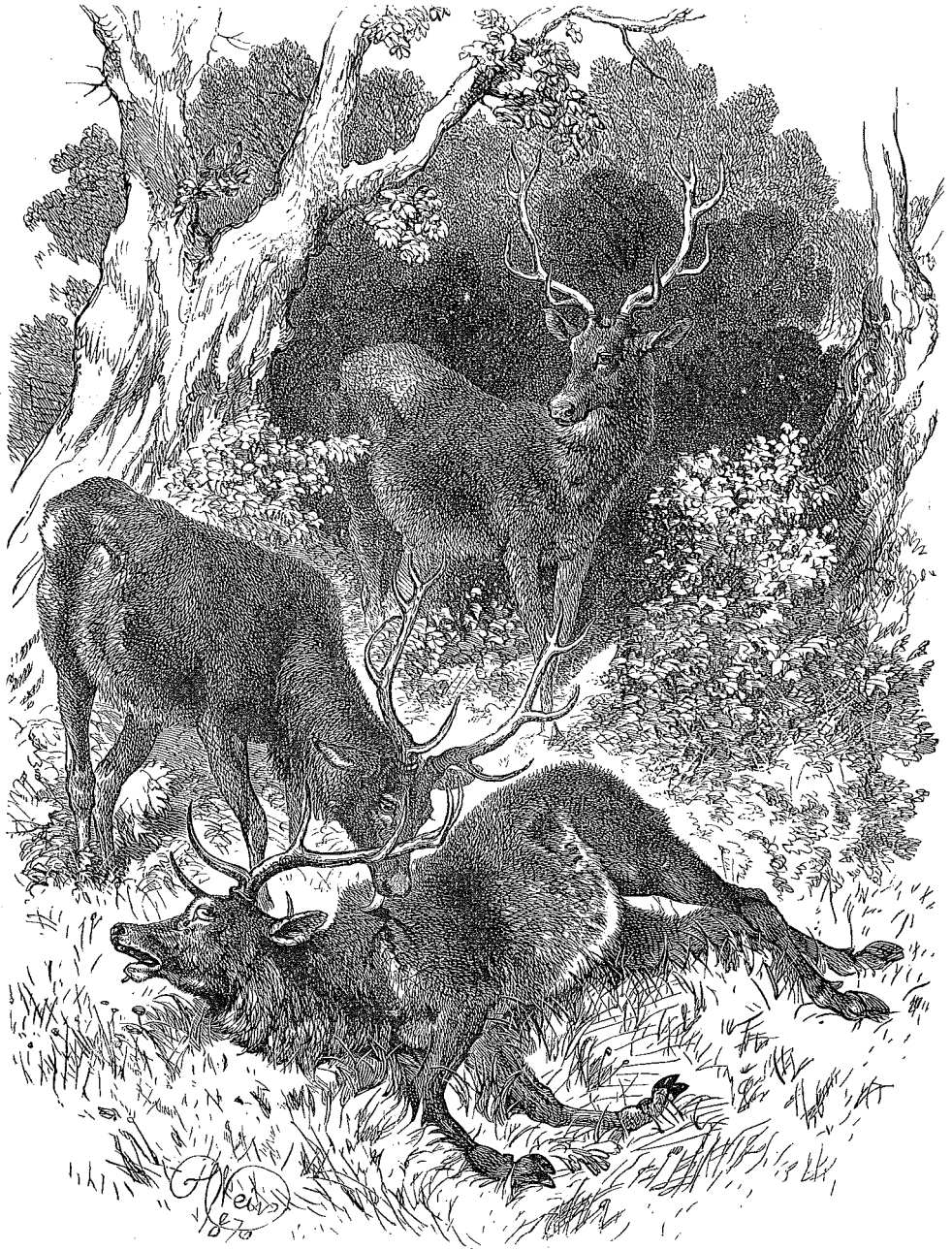
Det var tydeligt, at munken blev forstærket over dette spørgsmaal.

„Har I da intet hørt derved?“ spurgte han.

Gerlak svarte med et bedrøvet blik, at de intet vidste.

Gib agt!

En døende hjort.

„Fortæl, hvad De ved!“ sagde Bertel utaalmodig og traadte hen til munken.

Denne strøg sit graa haar tilbage fra tindingerne og drog et dybt suk. Der laa saadan sorg og smerte udbredt over det elskelige magre ansigt.

„Korstoget har faaet en sørgelig ende“, sagde han langsomt, „og naar Deres børn endnu ikke er komne tilbage, har I neppe andet at gjøre end at begræde dem som tabte for altid hernede.“

Med blegt ansigt og stirrende øine hørte ridderen paa dette ulykkesbudskab. Han stønnede tungt, og da han atter kunde tale, bad han munken at fortælle mere.

Og nu berettede denne for sine to tilhørere om den forfærdelige sørgelige ende, som korstoget havde faaet.

En hel del børn var dragne ned gennem det sydlige Frankrig og var i Marseille gaaet ombord paa syv skibe, som skulde føre dem over til Palæstina; de to af skibene var snart efter forliste, uden at det var lykkes at redde de ombordværende; de andre skibe var lykkelige og vel naaede over til Afrika; men de ulykkelige børn fik en langt sørgeligere skjæbne end dem, som var druknede i Middelhavet; thi de var komne i hænderne paa sambittighedsløse skurke, der solgte dem som slaver i Afrika.

(Fortsættes.)

Reddet ved en bøn.

Marvel, Harry! husk paa, at mama vil altid bede om, at du maa blive bevaret.“

Disse var de sidste ord, Harry hørte, da han forlod sit hjem og gik til stationen for at tage næste tog til New York.

Harry havde altid opholdt sig paa en liden „farm“ nærved sit hjem i Joyville, siden han var født, omtrent sytten aar siden. Hans onkel, som boede i den store by New York, havde nylig skrevet, at han havde arbejdet for en af gutterne i sit nye etablissement paa Broadway. Da der var seks gutter i familien, mente Harrys far, at det var bedst, at en af dem gik og varetog det arbejde, onkel Georg havde skrevet om, og Harry forlod nu hjemmet for at tage fat paa sin nye gerning, som han troede, Gud havde udset for ham. Lidet forstod Harry sig paa de farer,

der vilde omringe ham i den by, han reiste til. Hans mor havde dog levet i byen i mange aar, og idet hun tænkte paa de mange frisksler, hendes søn nu vilde være udsat for, gav hun ham den forsikring, at hun aldrig vilde glemme at bede for sin fraværende søn. „Mama vil altid bede for dig, at du maa blive bevaret;“ disse ord gjenslød i Harrys øren, da toget hurtigt forlod den lille landsby, og nye seberdigheder kom for hans blit.

Paa stationen i New York ventede hans onkel paa ham, og Harry var snart i dennes smukke hjem, men Harry længtes efter de simple møbler, det gamle statit, katten og kyllingerne, gamle Bruno, deres hund. Bylibet syntes ikke rigtig at tilfredsstille hans frie natur.

Om nogle dage var Harry i arbejde i sin onkels nye, prægtige butik. Her blev han snart bekendt med mange jevnaldrende unge mænd. De var alle meget venlige mod ham og indbød ham at være med dem paa deres aftenudflugter og besøge dem i deres hjem. Fjorend den første uge var omme, havde Harry allerede besøgt tre af de unge mænd og taget en tur til Jersey City, hvortil flere andre havde taget en tur paa deres bicykler. Harry havde taget sit hjul med og syntes meget godt om turen over de nye landsdele.

En ting hændte alligevel paa denne tur, der gjorde, at Harry ikke havde ro blandt sine nye kamerater. Efterat de var kommet et godt stykke ud paa landet, hvilede de efter den lange kjøretur; en af de unge mænd foreslog, at de skulde gaa ind i den nærmeste butik og faa lidt at forfriske sig paa. Alle var enige, og Harry, som fulgte sine nye kamerater, fandt sig snart staaende foran skjenkestuebordet. „Hvad vil du have, Harry?“ hørte han en af sine nye venner spørge. „Jeg ønsker et glas lemonade“, svarte Harry. „Et meget godt fik, Harry, men den slags stof kan ikke faaes her; vi skal alle have et glas øl; jeg vil bestille et for dig ogsaa.“ Og fjorend Harry kunde tænke paa svar, havde værten fyldt et glas og sat det foran ham. Harry følte, at dersom han ikke drak det, vilde man le og spotte ham. Han havde lært i hjemmet, at en dranker kommer aldrig til himlen, og at det første skridt til en drankers liv var at nyde det første glas berusende drikke. Hans mor havde advaret ham mod drikkebanen den sidste aften, han var hjemme, og han havde lovet at negte fristerens glas,

hvis det nogensinde skulde blive rakt ham. Harry sølte at han burde sige nei, men ogsaa, at han manglede mod til det; han tænkte: „Jeg skal drikke denne gang, men aldrig mere“, og var just i begreb med at tage glasset, der stod foran ham, da han hørte, saa syntes det ham, sin mors stemme ved hans side sigende: „Harry, huff paa, at mama vil altid bede for dig, at du maa blive bevaret.“ Harry slap taget af glasset og med bestemt-
hed i sietastet vendte han sig fra skjenkebordet. De andre unge mænds glas var allerede halvtømte, og de satte dem ned da de bemærkede, at Harry ikke havde rørt sit. „Drik, Harry“, sagde en af dem, den, som arbejdede nærmest Harry i butikken, „jeg byder næst.“ Harry sølte en klump i halsen, men han svarte med bestemt-
hed: „Nei, jeg drikker ikke.“ „Bvt“, raabte en af de unge mænd, „du er ikke afholdsmand, er du?“ „Et glas øl kan ikke skade dig, det er sundt“, sagde en anden.

„Jeg lovede mor“, svarte Harry, „at jeg aldrig vilde drikke noget, der vilde gjøre mig til en dranker, og hvis jeg aldrig begynder, behøver jeg aldrig at slutte; ingen er nogen-
sinde blevet en dranker, som negtede at tage det første glas; men mange er drukkenbolte idag, som mente at slutte, efterat de havde smagt øl blot en eneste gang; nei, jeg skal ikke drikke.“ Det var en lang tale for Harry at holde, men han tænkte paa sin mors bøn og mente at hun ikke skulde bede forgjæves. Han forventede gutternes spottende bemærkninger for hans tales skyld, da Tom Anters, den unge mand, som arbejdede nærmest ham i butikken, tog ham ved haanden og sagde med sølelse: „Tak for det, Harry! Min mor brugte at fortælle mig det samme ting; hun tror, at hendes søn aldrig endnu har ført det berufende glas til sine læber. Jeg lover dig, at fra i aften af skal jeg forsøge at holde mit løfte til hende aldrig at røre det.“ Dette aldeles overraskede Harry. Men hans for-
undring tiltog, da en anden af de unge mænd kom frem og sagde: „Jeg lovede den nuværende principal, at jeg aldrig igjen skulde gaa ind paa en skjenkestue for at drikke, da han saa mig i en sidste gang og sagde mig, at han ikke kunde beholde unge mænd i sin tjeneste, som var hengibne til nydelsen af berufende drikke. Jeg ønskede at holde mit løfte, men var altid bange for at sige nei i andres selskab.“

„Gutter“, sagde Adam Wagner, „dette er første gang jeg nogen-
sinde smagte stærke. Min far døde som en dranker, og jeg har ofte hørt ham sige, at det første glas var begyndelsen til hans elendige liv. Han bad mig ofte at lade berufende drikke være; jeg mener at gjøre det for estertiden, og I unge mænd maa hjælpe mig at holde mit løfte.“ „Vi vil, vi vil“, svarte hans venner sjælligtelig. „Men sig os, Harry“, sagde den unge mand, som havde talt ret efter Tom, „hvoreledes var det muligt for dig at negte? Ventede du ikke, at vi alle skulde le ad dine bemærkninger? Hvad var det, som gav dig saadant mod i det farefulde øjeblik?“ „Gutter, min mors bøn bevarede mig.“ „Harry“, sagde Adam, „naar du skriver hjem igjen, saa fortæl din mor om denne hændelse i aften, og glem ikke at sige, at vi blev reddet formedelst hendes bøn.“

Smaa usandheder.

Det er en forunderlig kjendsgjerning, at det er langt vanskeliggere at være fuldstændig sanddru i smaa ting end i store, og det er mærkeligt at se, hvor mange mennesker der findes, som ikke vilde afvige fra sandheden, naar liv eller ære stod paa spil, men som svigtede den for at undgaa en liden ubehagelighed i det daglige liv. Men er det virkelig vort inderlige ønske „at være af sandhed“, maa vi ærligt kjæmpe for at undgaa alle disse smaa usandheder, som saa ofte kaster skygge over vort liv og bringer os i et stejvt og usandt forhold til hverandre. „Derfor aflægger løgn og taler sandhed hver med sin næste, efterdi I er hverandres lemmere.“

Naar Gud ikke giver os det, som vi har bedet om, saa giver han os istedenfor dette det, som vi skulde have bedet om.

Med kørset i den høiere haand og brødet for de fattige og syge i den venstre har kristendommen erobret verden.

Det bedste bevis for et hinsidigt liv er en elsket, from kristens dødsleie.

Hakkespetten.

[Med billede.]

Hakkespetten er en fugl, som man ikke sjelden ser og kanse endnu oftere hører; thi naar den hakker i et eller andet træ, kan den høres lang vei.

Følger man lyden, vil man gjerne finde den i gamle raadne træer, hvor den hakker hul i barken for at finde insekter og træmark. Hvor let den klatter op og ned af stammer! Sægger man merke til dens sønder, vil man snart forstaa dette; de to af tærne vender fortil og de to andre bagtil, saa den med største lethed holder sig fast; og den har ogsaa en prægtig hjælp i sin stive hale, som den støtter sig paa.

Ligesaa let som den klatter, ligesaa let borer den sig ind i stammen med sit skarpe og stærke neb, der er som en file. Og saa har den en tunge, som er aldeles udmærket, naar den skal trække insektlarver ud af huller. Den er lang, hornagtig ude paa spidsen og forsynet med modhager som en fiskekrog.

Ved at fortære insekter gjør disse fugle ikke li en nytte.

Der findes forskellige slags hakkespetter. Bedst kjendt er vel grønspetten og den sorte gjertruds-fugl, som er den største slags; men der er ogsaa flere andre sorter.

Atter lidt om hjorten.

[Med billede.]

En jæger havde under en jagt saaret en hjort, uden at denne straks styrtede om. Han skyndte sig efter den og fulgte dens blodige spor som ikke var vanskelige at finde. Men idetsamme som han hævede sit gevær for at sende dyret endnu et skud, hørte han en støi i nærheden og opdagede to andre hjorte, som nærmede sig sin kamerat og stansede foran den med et sørgmodigt blif.

Han hørte nu, hvorledes hjorten, da han fik se sine deltagende venner, begyndte at skønne baade højere og med mere udtryk. De andre hjorte svarede i en medlidende tone, men tiede tilslut stille og begyndte at slikke dens saar.

Efterat jægeren havde staaet og seet paa dette en stund, hævede han paany sit gevær og sendte den stakkels hjort en velrettet kugle, som straks endte dens lidelser. De to andre hjorte flygtede forskækket.

Opløsning paa gaader.

S nr. 11. Bogstavgaaden: Jerusalem.

S nr. 14. Gaade: Redet.

Billedgaade.

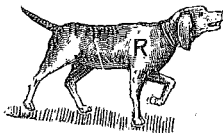
B

S

G^{ve}
r

Va

ra

e tn ors kl

